

- Júda az ítélet után. A nép egy részét elhurcolták Babilonba (a 3. hullám is megvolt), a többiek, a szegények otthon maradhattak. Romok között, nyomorúságban. A kinevezett helytartó kormányzása viszonylagos nyugalmat biztosít – amíg meg nem ölik.
- Jeremiás is átéli az ítéletet, de nem zúgolódik, hogy őt miért éri. Isten nem vesz ki a világból, a bűnös, Isten ellen forduló környezetéből sem. Ott kell képviselnem Istent, bizonyosságot tennem az életemmel, de lehet, hogy senki sem fog rám hallgatni. – Az ítélet igazságos, de Jeremiás amellett, hogy ezt elismeri, szereti Júda népét. Az igazságosságot és a szeretetet kell egyszerre átélnie. Ez csak úgy lehetséges, hogy ő maga is szenved (JSir 3,1), nemcsak az ellenség pusztításától, hanem a saját népétől is (3,14). – Isten igazságossága és szeretete együtt Krisztus szenvedését hozta. Egyszerre szenvedett a saját népétől kapott támadásoktól és minden ember bűnének az ítéletétől.
- A hívőnek is át kell élnie ilyen fajta szenvedést: szeretem a családomat, ill. akiket Isten rám bízott, de nem állhatok a pártjukra Istennel szemben. Amikor Istent vádolják, nem helyeselhetem. Amikor embereket vádolnak, akkor is Istenre kell mutatnom, aki akkor is igaz, ha megengedte azt, ami megtörtént. Lehet, hogy én is csak elutasítást, megvetést kapok.
- „De ha újra meggondolom, reménykedni kezdek” (3,21). Mi adja a reménységet? Nem a pillanatnyi nyugalom. Nem is egyszerűen az, hogy életben maradtak, mivel azok, akik ott maradtak Júdában Jeremiással, nem tértek meg, és Jeremiás tudja, hogy erre újabb ítélet következik. „Szeret az Úr” – „Az Úr kegyelmessége az...” (Károli) Isten szereti a bűnöst, ez adja az igazi reménységet. Isten újat fog kezdeni – 70 év múlva azokkal, akiket most elhurcoltak és az utódaikkal. Ők is bűnösök, és közülük sem mindenki tér meg, de Isten szereti a bűnöst, és meg akarja menteni. Utoljára a szeretett Fiát küldi el hozzájuk (Mk 12,6). Ő viszont valóban Isten „utolsó szava” (Zsid 1,1) a bűnös emberhez.
- Jeremiás ismerte Isten ígéreteit, a fogságból való visszatérésről is. De tudta, hogy ezt, és bármi jót, amit Isten tesz velük, nem érdemlik meg. Azt sem, hogy életben maradtak, hogy nem pusztult el mindenki. Ő sem érdemli meg, és mi sem.
- „Nem fogyott el irgalma.” Akkor sem, ha sokszor követték el ugyanazokat a bűnöket, és egyre arcátlanabbul. Volt irgalom, volt lehetőség és (azonnali és teljes ítélet helyett) idő a megtérésre. Volt ígéret, hogy Isten a szívünkbe fogja írni a törvényt (Jer 31,33). A bűnös, bűnt elhagyni képtelen ember számára nincs más menekülés, mint Isten irgalma, és amit ebből az irgalomból tesz: megszabadít. Addig pedig az „előbb elkövetett bűnöket elnézte türelme idején” (Róm 3,25–26).
- „Minden reggel megújul.” „Mennyei Atyátok felhossa napját gonoszokra és jókra”: ezt is irgalomból teszi, hogy időt adjon mindenkinek felismerni, keresni Őt, megtérni hozzá. – Akik már az Övéi vagyunk: tiszta lappal kezdhetem a napot, ha előtte (este) megtisztíthatott Isten. Ha elengedtem a saját akaratomat, igazságomat – mert ha nem, akkor reggel is ez lesz az első gondolatom, akkor nem tudok Istenre figyelni, dicsérni Őt, hálát adni neki; nem tud vezetni engem. De ha elfogadom „minden reggel” (mindig) a tiszta lapot Istentől, akkor Ő engem is megújít – a belső embert „napról napra” (2Kor 4,16). Nem maradok ugyanolyan, nem fogok mindig ugyanazzal a

bűnnel, és mindig eredménytelenül küzdeni. „A külső emberünk megromlik”, de megtanuljuk akkor is dicsérni Istent – mert nem fogyott el irgalma.

- „Nagy a Te hűséged” – az én hűségem semmi. Hűséges az Övéihez: nem hagyja el őket, ha ítéletet tart is rajtuk. Hűséges a szavához: „ti lesztek az enyéim valamennyi nép közül”, és hűséges ahhoz, hogy most is Krisztusra mutat, és hív, hogy Őhöz térjünk meg. Jézus pedig hűségesen esedezik értünk az Atyánál, vezet minket, tanít, formál, amíg a földön vagyunk, és „velünk van a világ végezetéig”.

JSir 3,31–32

Mert nem vet el örökre az Úr. Még ha megszorít is, irgalmaz, mert nagyon szeret.